

EXAMENREGLEMENT

VMBO – HAVO – VWO

*Voor leerlingen vmbo 3 en 4, havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6
van het schooljaar 2022-2023*

Instemming CMR:

Vastgesteld door CvB:

Actualisatie verwijzingen naar aanleiding van nieuwe WVO 2020:

maart 2022

maart 2022

september 2022

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1 EXAMENREGLEMENT	3
2 ALGEMENE BEPALINGEN	3
2.1 BEGRIPSBEPALINGEN	3
2.2 TOELATING TOT HET EINDEXAMEN	5
2.3 ONTHEFFING EN VRIJSTELLING VAN HET EINDEXAMEN	5
2.4 AFNEMEN EINDEXAMEN	6
2.5 INDELING EINDEXAMEN	6
2.6 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN	6
2.7 INZIEN EXAMENWERK	7
2.8 SPREIDING EINDEXAMEN	7
2.9 EINDEXAMEN OP EEN HOGER NIVEAU	7
2.10 CENTRAAL EXAMEN IN EERDER LEERJAAR	8
2.11 ONREGELMATIGHEDEN	8
2.12 EXAMENCOMMISSIE	9
3 SCHOOLEXAMEN	10
3.1 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)	10
3.2 INRICHTING	10
3.3 BEOORDELING SCHOOLEXAMEN	11
3.4 MEDEDELING CIJFER SCHOOLEXAMEN	11
3.5 HERKANSING SCHOOLEXAMEN	11
3.6 BEWAREN EXAMENWERK EN MELDING RESULTATEN	12
4 CENTRAAL EXAMEN (CE)	13
4.1 ALGEMEEN	13
4.2 RICHTLIJNEN VOOR DE KANDIDATEN/SURVEILLANTEN/EXAMINATOREN	13
4.3 TE LAAT EN VERHINDERING	14
4.4 NIET OP REGELMATIGE WIJZE AFGENOMEN CENTRAAL EXAMEN	15
5 UITSLAG/HERKANSING/DIPLOMERING	15
5.1 UITSLAG	15
5.2 VASTSTELLING UITSLAG EN NORMEN VOOR SLAGEN	15
5.3 MOGELIJKHEID VAN BEROEP	16
5.4 UITSLAG VMBO (TL/MAVO, GL, KBL, BBL)	16
5.5 UITSLAG VWO OF HAVO	18
5.6 HERKANSEN/INHALEN - TWEEDE TIJDVAK	19
5.7 DERDE TIJDVAK	20
5.8 CERTIFICAAT	21
5.9 DIPLOMA EN CIJFERLIJST	21
6 BIJZONDERE REGELINGEN VOOR DE DIVERSE VESTIGINGEN	21
BIJLAGE 1 - TOEGESTANE HULPMIDDELEN CE	22
TOEGESTANE HULPMIDDELEN VMBO EN MAVO	22
TOEGESTANE HULPMIDDELEN HAVO EN VWO	23

1 EXAMENREGLEMENT

Dit reglement gaat uit van 'de wet Voortgezet Onderwijs 2020' en 'het Uitvoeringsbesluit WVO 2020', hierna aangeduid met WVO en Uitvoeringsbesluit WVO.

In geval regels van deze regeling in tegenspraak zijn met wet - en regelgeving, prevaleert de wet.

Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan.

In alle gevallen waarin het reglement niet voorziet, beslist het college van bestuur in overleg met de schoolleiding. Daarnaast stelt het college van bestuur het examenreglement jaarlijks vast na instemming van de GMR. Het examenreglement en PTA wordt jaarlijks voor 1 oktober aan de kandidaten verstrekt en toegezonden aan de inspectie.

2 ALGEMENE BEPALINGEN

2.1 Begripsbepalingen

Begrip	Toelichting
"bevoegd gezag"	het bestuur van de stichting Meridiaan College, katholieke scholengemeenschap voor Voortgezet Onderwijs;
"bevordering"	toelating tot het onderwijs in een volgend leerjaar;
"centraal examen"	het gedeelte van het eindexamen dat centraal wordt afgenomen;
"college van bestuur"	het bevoegd gezag van het Meridiaan College, in de zin van de wet;
"CvTE"	College voor Toetsen en Examens;
"commissie van beroep"	een door het bevoegd gezag ingestelde commissie, bij wie de kandidaat tegen een beslissing van de schoolleiding in beroep kan gaan;
"cspe"	centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma;
"deeleindexamen"	een examen in één van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
"digitaal examineren"	het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur;
"examencommissie"	is door het bevoegd gezag ingesteld voor de regeling van het gehele examen, inhoudende schoolexamen en centraal schriftelijk (en praktisch) examen en bestaat uit de volgende leden: a. voorzitter; b. secretaris; c. overige leden.
"eindexamen"	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken, bestaande uit een schoolexamen en een eindexamen;

"examendossier"	het geheel van de onderdelen van het schoolexamen, zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm;
"examenstof"	de aan de kandidaat te stellen eisen;
"examinator"	degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak, oftewel de docent die lesgeeft in 3 en 4 vmbo/mavo, 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 vwo;
"handelingsdeel"	bestaat uit één of meer handelingsopdrachten en dient om leerstofonderdelen en/of vaardigheden die niet met een cijfer beoordeeld worden, tot hun recht te laten komen;
"herexamen"	het opnieuw afleggen van een examen in een vak waar alleen een schoolexamen voor is;
"herkansing"	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
"inhaaltoets"	het alsnog deelnemen aan een toets van het schoolexamen;
"inspectie"	de inspectie, bedoeld in artikel 1b van de Wet op het onderwijstoezicht;
"kandidaat"	eenieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
"praktische opdrachten"	opdrachten die dienen om vaardigheden te toetsen en worden beoordeeld met een cijfer;
"profiel"	het profiel, bedoeld in artikel 38, tweede lid van de wet op het voortgezet onderwijs.
"profielwerkstuk"	een werkstuk - een presentatie daaronder begrepen - waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel en dat betrekking heeft op één of meer vakken uit het totale vakkenpakket van de leerling;
"pta"	een programma van toetsing en afsluiting, waarin een overzicht is opgenomen van alle toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen;
"rector/directeur"	lid van de schoolleiding, eindverantwoordelijk voor de vestiging;
"schoolleiding"	rector/directeur en afdelingsleiders of conrectoren die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse gang van zaken in de school en de afdelingen.
"schoolexamen"	het deel van het eindexamen dat door de school opgesteld wordt en plaatsvindt op de eigen school/locatie volgens het door het bevoegd gezag vastgestelde Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA);
"examensecretaris"	persoon die de gang van zaken rond het examen regelt en is benoemd door de schooldirectie;
"toets"	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht;
"vakken"	vakken, deelvakken, intrasectorale programma's/ beroepsgerichte profielvakken en andere programmaonderdelen;

2.2 Toelating tot het eindexamen

1. De schoolleiding stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Een kandidaat kan slechts worden toegelaten tot het centraal examen als hij het volledige schoolexamen heeft afgerond van het betreffende vak voor de door de vestiging jaarlijks te bepalen einddatum, met inachtneming van landelijke richtlijnen.

2.3 Ontheffing en vrijstelling van het eindexamen

1. De schoolleiding kan ontheffing of vrijstelling verlenen van het volgen van onderwijs en daarmee dus het eindexamen van bepaalde vakken. Aanvraag tot ontheffing en vrijstelling wordt ingediend bij de schoolleiding voor de start van het betreffende schooljaar. De schoolleiding geeft de inspectie kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust. Op grond van artikel 3.8 van het uitvoeringsbesluit WVO geldt dit voor de volgende leerlingen
  - a. De schoolleiding kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust.
  - b. De leerling van een school voor vwo die in het bezit is van het diploma havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak maatschappijleer. Indien het betreft het atheneum is deze leerling tevens vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak culturele en kunstzinnige vorming.
  - c. De leerling van een school voor vwo die in het bezit is van het diploma havo of het diploma vmbo of een leerling van een school voor havo die in het bezit is van het diploma vmbo en in plaats van of aanvullend op de vakken behorende bij het reguliere programma van het betreffende diploma (ook) eindexamen in één of meerdere vakken op respectievelijk vwo- of havo-niveau heeft afgelegd, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak respectievelijk deze vakken.
  - d. De schoolleiding van een atheneum kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in de Duitse of Franse taal genoemd in de volgende gevallen:
    - i. de leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
    - ii. de leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal of de Friese taal;
    - iii. de leerling volgt onderwijs in het profiel natuur en techniek of het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.
  - e. Bij toepassing van lid d, wordt de taal vervangen door een van de vakken of programmaonderdelen uit het vwo-programma, met een normatieve studielast van tenminste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag dit vak als zodanig aanbiedt.
  - f. De schoolleiding kan toestaan dat een ontheffing, verleend voor de eerste twee leerjaren van het volgen van een tweede moderne vreemde taal, tevens geldt als ontheffing voor die taal voor de periode waarin de leerling onderwijs in de kaderberoepsgerichte, theoretische of gemengde leerweg volgt, met dien verstande dat Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal, maatschappijkunde, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde in de plaats komt van het onderwijs in de taal waarvoor de vrijstelling is verleend. Deze toestemming kan slechts worden verleend ten behoeve van leerlingen die:

- i. ontheffing hebben van het volgen van onderwijs in Franse of Duitse taal.
  - ii. onderwijs gaan volgen in de basisberoepsgerichte leerweg en die in het schooljaar voorafgaand aan het betrokken schooljaar leerwegondersteunend onderwijs volgden.
- g. Lid f geldt tevens voor leerlingen op een school voor vmbo die in een hoger leerjaar voor de eerste maal in Nederland tot een school zijn toegelaten.
- h. De leerling van een school voor vmbo, voor zover het betreft de gemengde of theoretische leerweg, die in het bezit is van het diploma vmbo in de kaderberoepsgerichte of basisberoepsgerichte leerweg en die plaats van of aanvullend op de vakken behorende bij het reguliere programma van het betreffende diploma (ook) eindexamen in één of meerdere vakken op niveau van de gemengde of theoretische leerweg heeft afgelegd, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak respectievelijk deze vakken.

2.4 Afnemen eindexamen

1. De schoolleiding en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het college van bestuur de examens af. De schoolleiding wijst één of meer van de personeelsleden aan als secretaris van het examen.

2.5 Indeling eindexamen

1. Het eindexamen kan bestaan uit alleen een schoolexamen (SE) of een schoolexamen én een centraal examen (CE). Het kan voor vernieuwde beroepsgerichte vakken ook bestaan uit alleen een centraal examen.

2.6 Afwijkende wijze van examineren

1. De schoolleiding kan toestaan dat een kandidaat met een ondersteuningsbehoefte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleiding de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke beperking, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het school/centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het school/centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens artikel 3.22 van het uitvoeringsbesluit WVO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;

- c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. Van elke afwijking op grond van lid 2.5.1 wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

2.7 Inzien examenwerk

1. Het schriftelijk werk van het centraal examen kan met toestemming van de schoolleiding door de kandidaat worden ingezien. Meer informatie over de werkwijze en procedures is te vinden in het schooleigen deel van het examenreglement.

2.8 Spreiding eindexamens

1. De schoolleiding kan, de inspectie gehoord hebbende, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. Bij de beslissing om gespreid examen toe te staan wordt vastgelegd in welk jaar de kandidaat voor welk vak het examen aflegt. Voor elk vak mag maar in een van beide jaren examen worden afgelegd.
2. De schoolleiding geeft zijn in lid 2.8.1 bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleiding afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 3.56 van het Uitvoeringsbesluit WVO is van toepassing ten aanzien van de kandidaat in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid examen, met dien verstande dat het daar bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, zendt de schoolleiding aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens
5. De directeur en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen.

2.9 Eindexamen op een hoger niveau

1. De schoolleiding kan een leerling toestaan om één of meerdere vakken (maar niet alle vakken) af te ronden op een hoger niveau. De leerling dient dan het schoolexamen van de betreffende vak(ken) op het hogere niveau minimaal tien dagen voor de start van het centraal examen afgerond te hebben.
2. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het eigen niveau, stelt de schoolleiding de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen op het niveau van de overige vakken (terugvaloptie).

2.10 Centraal examen in eerder leerjaar

1. De schoolleiding kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

2.11 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid¹ schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is (ongeoorloofd verzuim), kan de schoolleiding, indien van toepassing gemandateerd aan de examencommissie, maatregelen nemen.
2. De maatregelen bedoeld in lid 2.11.1 die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleiding aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige zin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge lid 2.11.2 wordt genomen, kan de schoolleiding de kandidaat horen. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleiding deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de mogelijkheid van beroep zoals bepaald in lid 2.11.4. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van de kandidaat, indien deze minderjarig is, en indien nodig alsmede aan de inspectie en het college van bestuur.
4. Het besluit waarbij een in het tweede lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie (via het Internet Schooldossier) en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.

---

¹ Voorbeelden van onregelmatigheden (niet limitatief): fraude, te laat komen, niet aanwezig zijn, gebruik niet toegestane middelen, instructies surveillanten negeren, praten tijdens het examen et cetera.

5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleiding in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag ingestelde Commissie van Beroep.

Deze bestaat uit:

- leden van het college van bestuur,
- één ouder/verzorger.

Communicatieadres: Postbus 637, 3800 AP Amersfoort.

Van de commissie van beroep mag de schoolleiding van de desbetreffende school geen deel uitmaken.

In overeenstemming met artikel 30a van de Wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep aangetekend. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van lid 2.9.2d. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouder(s)/verzorger(s) of voogden van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleiding, de inspectie en het college van bestuur.

2.12 Examencommissie

1. De examencommissie heeft de opdracht de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen en wel op vier aspecten:
  - a. is de inrichting en de uitvoering van de processen op orde;
  - b. is de inhoudelijke kwaliteit van de examinering op orde;
  - c. sluiten processen en inhoud in voldoende mate aan bij de visie van de school op toetsing en examinering;
  - d. wordt het afsluitende karakter van het schoolexamen gewaarborgd.
2. Bij de inrichting van de commissie worden de volgende voorwaarden in acht genomen:
  - a. De commissie bestaat uit tenminste 3 leden.
  - b. ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld.
  - c. leden van het bevoegd gezag, de directeur/rector, leden van de DMR, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) worden niet benoemd tot lid van de examencommissie.

In het schooleigen deel van het examenreglement is opgenomen hoe de examencommissie is ingericht.

3 SCHOOLEXAMEN

3.1 Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

1. Op grond van de WVO stelt het bevoegd gezag jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast (PTA). In dit programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, plus de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop de toetsen van het schoolexamen worden afgenomen, herkansingsmogelijkheden, alsmede de regels die aangeven op welke wijze de cijfers voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komen. Deelname aan de geplande toetsen uit het PTA is verplicht voor elke examenkandidaat.
2. In het programma van toetsing en afsluiting wordt per schoolsoort tenminste aangegeven:
  - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,
  - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen,
  - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen,
  - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen, alsmede
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
  - f. welke toetsen zorgen voor de afsluiting van welke onderdelen van de examenstof, waarbij onderscheiden wordt welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van de verplichte se-examenstof, de ce-examenstof die naar keuze van de school ook in het schoolexamen wordt getoetst, en eventueel de afsluiting van schooleigen examenstof.

3.2 Inrichting

1. Het schoolexamen geschiedt volgens een door het bevoegd gezag per vestiging schriftelijk vastgestelde regeling (Programma van Toetsing en Afsluiting, PTA). Deze wordt jaarlijks vóór 1 oktober per leerjaar aan de betrokken kandidaten en hun ouder(s)/verzorger(s) uitgereikt.
2. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken, waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven. Bij de vernieuwde beroepsgerichte vakken in het vmbo kan het zijn dat er geen schoolexamens worden afgenomen. Het vak wordt dan enkel afgerond met een centraal examen (CSPE).
3. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
  - a. In afwijking van lid 3 is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
  - b. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo.
  - c. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
  - d. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van lid a, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

- e. Indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd en het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, kan de kandidaat het eindcijfer van het vak wiskunde laten opnemen op een bijlage bij de cijferlijst.
4. De toetsen van het schoolexamen beslaan tenminste de stof waarover het schoolexamen zich ingevolge het eindexamenprogramma uitstrekt.

3.3 Beoordeling schoolexamen

1. De cijfers voor de toetsen en praktische opdrachten en het profielwerkstuk (op havo/vwo) van het schoolexamen worden gegeven in een schaal, lopend van 1 tot en met 10.
2. In afwijking van lid 3.3.1 worden voor het vwo en havo het deelvak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel en voor het vmbo en de mavo de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 inclusief culturele en kunstzinnige vorming, beoordeeld met "voldoende" of "goed". Deze geschiedt op basis van het naar behoren afsluiten van de desbetreffende (deel)vakken, zoals blijkt uit het examendossier.
3. In afwijking van lid 3.3.1 wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met "voldoende" of "goed". Deze beoordeling geschiedt op grond van vooraf bekendgemaakte criteria.
4. Voor opdrachten uit het handelingsdeel kan worden volstaan met aftekening indien de opdracht tenminste voldoende is afgerond.
5. Het cijfer voor de vakken van het schoolexamen wordt bepaald op het gewogen gemiddelde van de deelcijfers voor het schoolexamen, uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers, lopende van 1 tot en met 10, met de daartussen liggende cijfers met één decimaal. Indien het tweede cijfer achter de komma een 4 of lager is, wordt het eerste cijfer achter de komma naar beneden afgerond. Indien het tweede cijfer achter de komma een 5 of hoger is, wordt het eerste cijfer achter de komma naar boven afgerond. Bijvoorbeeld:
Gemiddelde SE: 5,47 -> 5,5
Gemiddelde SE: 5,44 -> 5,4
6. Het eindcijfer voor de vakken van het eindexamen waarop geen centraal examen volgt wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
7. Het combinatiecijfer is het rekenkundige gemiddelde van de in het schooleigen deel genoemde vakken die met een afgerond cijfer op de cijferlijst staan. Ook het combinatiecijfer wordt als een afgerond gemiddelde op de cijferlijst vermeld.

3.4 Mededeling cijfer schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen wordt de kandidaat van de resultaten voor het schoolexamen in kennis gesteld.

3.5 Herkansing schoolexamen

In het schooleigen deel van het examenreglement staat beschreven op welke wijze de herkansingen zijn ingericht op de school. Voor het vak maatschappijleer op het vmbo geldt daarnaast:

1. Het eindcijfer voor maatschappijleer wordt berekend op basis van de weging die is vastgesteld in het PTA. Het eindcijfer wordt afgerond naar een geheel getal (Artikel 3.16 Uitvoeringsbesluit WVO).
2. Bij het vak maatschappijleer mag wanneer voldaan is aan het volledige PTA en het eindcijfer is vastgesteld, indien dit eindcijfer lager is dan een 6, een herexamen worden gemaakt voor dit vak.
3. Het cijfer dat de leerling haalt voor de herkansing vervangt het eindcijfer van maatschappijleer, als het cijfer voor de herkansing hoger ligt dan het eindcijfer.

3.6 Bewaren examenwerk en melding resultaten

1. Per vestiging worden afspraken gemaakt over het bewaren van het schoolexamenwerk, bestaande uit schoolexamens, praktische opdrachten en handelingsdelen, van de kandidaten en over de verantwoordelijkheid van het beheer. Het schoolexamenwerk wordt tenminste 6 maanden na de uitslagbepaling bewaard.
2. Zoals beschreven bij 3.2.4 bewaart de school de schoolexamens minimaal een halfjaar na de uitslagbepaling van het eindexamen.
3. De kandidaten wordt een overzicht geboden van alle behaalde resultaten. In het schooleigen deel van het examenreglement is beschreven op welke wijze bezwaar gemaakt kan worden door de kandidaat (bij minderjarigheid: één van de ouder(s)/verzorger(s)).
4. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

4 CENTRAAL EXAMEN (CE)

4.1 Algemeen

1. Het CE wordt afgenomen conform de WVO. Hierin staat onder andere dat een kandidaat zich beschikbaar moet houden voor het afleggen van het centraal examen tot de dag van de uitslag van de herkansing (eind juni).
2. Het centraal examen voor de scholen voor het voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
3. In principe worden het eerste en tweede tijdvak afgenomen in het laatste leerjaar.
  - a. Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in een of meer vakken, niet zijnde, alle vakken van het eindexamen (zoals opgenomen in artikel 2.8, 2.9 en 2.10).
  - b. Indien 4.1.3.a. van toepassing is, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vakken of die vakken aanvangt.
  - c. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

4.2 Richtlijnen voor de kandidaten/surveillanten/examinatoren

1. Regels:
  - a. Het werk wordt gemaakt met behulp van de computer of op gewaarmerkt papier, dat verstrekt wordt door de school. De school verstrekt eveneens kladpapier. Kandidaten mogen derhalve geen papier meenemen naar het examenlokaal.
  - b. Het werk mag niet met potlood gemaakt worden, uitgezonderd tekeningen en grafieken.
  - c. Het gebruik van Tipp-Ex/correctielak is niet toegestaan.
  - d. De tassen en/of (over)jassen die in het lokaal, waar het centraal examen afgenomen wordt, mee worden genomen worden voorin/achterin het lokaal neergelegd.
  - e. Het in het bezit hebben van horloges en mobiele communicatiemiddelen is niet toegestaan. In het schooleigen deel van dit examenreglement wordt verdere toelichting gegeven.
2. Toezicht:
  - a. In elk lokaal wordt gezorgd voor voldoende toezicht.
  - b. Het is de toezichthouder(s)/verzorger(s) niet geoorloofd nevenwerkzaamheden te verrichten.
  - c. Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op.
    - i. Op het proces-verbaal worden de namen van alle kandidaten vermeld die voor het desbetreffende vak in het examenlokaal aanwezig moeten zijn. Per schooltype wordt een proces-verbaal gemaakt. Afwezige kandidaten worden apart vermeld.
    - ii. Indien een afwijkende wijze van examinering toegepast wordt, wordt dit op het proces-verbaal aangetekend.
    - iii. Elke toezichthouder dient het proces-verbaal te tekenen.

3. Na het opstarten van de computer of het openen van de enveloppen met opgaven is het verboden enige mededeling(en) of inlichtingen over het werk aan de kandidaten te verstrekken behoudens mededelingen betreffende een fout in de opgave die door de CvTE schriftelijk aan de scholen is doorgegeven.
4. Het meenemen van andere dan toegestane boeken, tabellen en overige hulpmiddelen is verboden. Toegestane boeken, tabellen en overige hulpmiddelen worden voorafgaand aan het examen gecontroleerd of door de school verstrekt. De hulpmiddelenlijst is opgenomen in de bijlage (zie bijlage 1).
5. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich niet verwijderen uit het examenlokaal.
6. Indien een onregelmatigheid wordt geconstateerd voor, tijdens of na een zitting van een centraal (praktisch) examen zie artikel 2.9.
7. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip, dat voor de andere kandidaten geldt, tenzij na overleg met de Inspectie anders is besloten.
Kandidaten die meer dan een half uur na het begin van de zitting binnenkomen, kunnen niet deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleiding, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak, c.q. derde tijdvak. Op de overige zittingen dienen zij wel te verschijnen.
8. Een kandidaat dient voor de aanvang van een examenzitting zeer bijzondere familieomstandigheden (ernstige ziekte, overlijden) alsmede eigen ziekteverschijnselen te melden bij de schoolleiding. In overleg met de schoolleiding moet van tevoren duidelijk vastgelegd worden of de kandidaat in dat geval in staat is aan het centraal examen deel te nemen.
9. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de schoolleiding of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, wordt het reeds gemaakte werk in dat geval ongeldig verklaard. De schoolleiding deelt dit aan de inspecteur mee. De kandidaat mag in het volgende tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.
10. Deelname aan een zitting betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt.
11. Correctie
Het examenwerk wordt nagekeken door:
  - a. de examinerator in het betreffende vak. Deze past hierbij de voorgeschreven normen en regels toe.
  - b. een gecommiteerde, aangewezen door de minister.Examinerator en gecommiteerde stellen samen het cijfer vast. Dit geldt zowel voor CE I als voor CE II.

4.3 Te laat en verhindering

1. Zoals beschreven in 4.2.7 geldt dat een kandidaat die te laat komt, tot uiterlijk een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal mag worden toegelaten. Hij

levert zijn werk in op het tijdstip, dat voor de andere kandidaten geldt, tenzij na overleg met de Inspectie anders is besloten.

Kandidaten die meer dan een half uur na het begin van de zitting binnenkomen, kunnen niet deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleiding, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak, c.q. derde tijdvak. Op de overige zittingen dienen zij wel te verschijnen.

2. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling aan de rector/directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien (zoals opgenomen in het Artikel 3.29 Uitvoeringsbesluit WVO).
3. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.

4.4 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor Toetsen en Examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

5 UITSLAG/HERKANSING/DIPLOMERING

5.1 Uitslag

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. Het eindcijfer voor een vak wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan worden de decimalen, indien deze 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond. Voorbeelden:
SE 6,5. CE 6.4. Gemiddeld: 6,45   Eindcijfer: 6
SE 7,5. CE 5.5. Gemiddeld: 6,50   Eindcijfer: 7
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 3.34 lid 5 van het Uitvoeringsbesluit WVO bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien de examenkandidaat geen herexamen doet.

5.2 Vaststelling uitslag en normen voor slagen

1. De voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie stellen de uitslag vast met inachtneming van onderstaande regelingen, zie 5.3 en 5.4.
2. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».

3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen, zoals in artikel 3.33 lid 3 van het Uitvoeringsbesluit WVO is voorgeschreven.
4. Indien de kandidaat slechts kan slagen bij een bepaalde keuze uit eindcijfers volgens twee programma's in een of meer vakken, betrekken de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie die eindcijfers bij de bepaling van de uitslag, die de kandidaat nodig heeft om te kunnen slagen. Indien er meerdere keuzen mogelijk zijn stellen de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie de kandidaat een keuze uit eindcijfers voor. De keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen vier dagen heeft medegedeeld dat een andere keuze gemaakt moet worden.
5. Indien de kandidaat, doordat voor een of meer vakken het eindcijfer volgens het hoogste programma bij de bepaling van de uitslag wordt betrokken, slechts kan slagen wanneer het eindcijfer van een of meer andere vakken niet bij de bepaling van de uitslag wordt betrokken, stellen de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie de kandidaat een keuze uit de eindcijfers voor. Deze keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen vier dagen heeft medegedeeld dat een andere keuze gemaakt moet worden.

5.3 Mogelijkheid van beroep

1. Ten aanzien van die onderdelen van het centraal examen die niet door een tweede corrector worden gecorrigeerd, bestaat de mogelijkheid van het aantekenen van beroep. De leerling die beroep wenst aan te tekenen doet hiervan binnen vijf dagen na uitreiking van de (voorlopige) cijferlijst melding bij de schoolleiding.

5.4 Uitslag vmbo (TL/mavo, GL, KBL, BBL)²

1. De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - i. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - ii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    - iii. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en

² Zoals in het Uitvoeringsbesluit WVO is voorgeschreven.

- f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
  - g. hij het vak rekenen heeft afgerond, indien hij geen wiskunde in zijn pakket heeft.
2. Bij de uitslagbepaling volgens 5.4, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 3.35 van het Uitvoeringsbesluit WVO niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
  3. Bij de uitslagbepaling volgens 5.4, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
  4. Bij de uitslagbepaling volgens 5.4, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
  5. In afwijking van bovenstaande, is de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject geslaagd indien:
    - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
    - c. hij voor de 4 verplichte beroepsgerichte keuzevakken niet lager dan een 4 heeft behaald;
    - d. het combinatiecijfer een 6 of hoger is (zie 5.4.3).
  6. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van de mogelijkheid van een herkansing. De uitslag is de definitieve uitslag indien er van de herkansingsmogelijkheid geen gebruik gemaakt wordt.
  7. Een kandidaat is op grond van artikel 3.48 van het Uitvoeringsbesluit WVO geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
    - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
      - i. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
      - ii. het combinatie-eindcijfer berekend van de beroepsgerichte keuzevakken,
    - b. en minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.
  8. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
    - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      - i. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en

- ii. het algemene vak uit het vrije deel of het combinatie-eindcijfer berekend van de beroepsgerichte keuzevakken, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.
9. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - i. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - ii. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

5.5 Uitslag vwo of havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij:
    - i. voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
  - c. hij onverminderd onderdeel b
    - i. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - ii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
    - iii. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
    - iv. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
  - f. hij het vak rekenen heeft afgerond, indien hij geen wiskunde in zijn pakket heeft.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer,

culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
  - b. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 3.1, eerste lid, onderdeel c, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, of artikel 3.3, eerste lid, onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit WVO. .
3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan 5.5.2. a t/m c, wordt in schooleigen deel (zie hoofdstuk 6) vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
  4. Een kandidaat is op grond van artikel 3.47 van het Uitvoeringsbesluit WVO geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
    - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      - i. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
      - ii. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
    - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO.
  5. Een kandidaat is op grond van artikel 3.47 van het Uitvoeringsbesluit WVO geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
    - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      - i. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
      - ii. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
    - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO.

5.6 Herkansen/inhalen - Tweede tijdvak

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds eindexamen heeft afgelegd, nadat de uitslag is vastgesteld, het recht in het tweede tijdvak opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of het cspe.
  - a. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld bij 5.6.1, ook voor het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw

afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.

2. Voorlopig geslaagde kandidaten mogen één vak herkansen om te proberen een hoger cijfer te halen.
3. Voorlopig niet-geslaagde kandidaten mogen een vak herkansen.
4. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau: indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
5. Een kandidaat, die in het eerste tijdvak om een geldige reden de examenzittingen van één of twee vakken heeft gemist, kan aan het tweede tijdvak deelnemen.
6. Verzoek om herkansing
  - a. De kandidaat, die wenst te herkansen tijdens het tweede (indien nodig derde) tijdvak, doet hiertoe een schriftelijk verzoek aan de schoolleiding vóór een door de schoolleiding te bepalen dag en tijdstip.
  - b. Indien het verzoek te laat is ingediend, wordt de voorlopige uitslag definitief.
  - c. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
  - d. De keuze voor deelname aan de herkansing kan achteraf niet meer teruggedraaid worden.
  - e. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld overeenkomstig de voorschriften van het Uitvoeringsbesluit WVO en aan de kandidaat medegedeeld.
  - f. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
  - g. Bovenstaande is ook toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

5.7 Derde tijdvak

1. Het derde tijdvak is onderdeel van de staatsexamens. Het wordt niet in school afgenomen.
2. Het derde tijdvak is bestemd voor:
  - a. de kandidaat, die met geldige reden meer dan twee vakken van het centraal examen heeft gemist;
  - b. de kandidaat, die het centraal examen heeft afgerond tijdens het tweede tijdvak, maar die nog gebruik wil maken van herkansing;
  - c. de kandidaat, die tijdens het tweede tijdvak met geldige reden verhinderd was deel te nemen aan de herkansing of aan het examen.
3. Opgave derde tijdvak:

Kandidaten, die hieraan deel willen nemen, melden dit zo spoedig mogelijk, soms pas ná de uitslag van het tweede tijdvak, aan de schoolleiding. Deze geeft dit door aan de voorzitter van het College voor Toetsen en Examens.

5.8 Certificaat

1. Een vmbo-kandidaat die wordt afgewezen en de school verlaat, ontvangt een certificaat waarop zijn voldoende eindcijfers vermeld staan. Het certificaat vermeldt in ieder geval het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, het voor dat vak of die vakken behaalde eindcijfer, de cijfers, behaald voor het schoolexamen en voor het centraal examen, het schooltype en de afdeling waaraan het examen heeft plaatsgevonden, alsmede de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld. Havo- en vwo-kandidaten die zijn afgewezen en de school verlaten ontvangen een cijferlijst.

5.9 Diploma en cijferlijst

1. De voorzitter van het examen reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. voor havo en vwo de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor het vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. in het vwo en havo de beoordeling van het deelvak lichamelijke opvoeding, in de mavo de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 inclusief culturele en kunstzinnige vorming,
  - e. het cijfer voor het vak rekenen voor leerlingen (vmbo en havo) die geen wiskunde hebben gevolgd.
  - f. de eindcijfers voor de examenvakken,
  - g. alsmede de uitslag van het eindexamen.
2. De voorzitter van het examen reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's en cijferlijsten zijn via DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) te verkrijgen.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen, staat in artikel 3.42 en 3.43 van het Uitvoeringsbesluit WVO vermeld wat de vereisten zijn.
5. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

6 Bijzondere regelingen voor de diverse vestigingen

1. Aanvullend examenreglement Mavo Muurhuizen
2. PTA Mavo Muurhuizen geplaatst op de website

Bijlage 1 - Toegestane hulpmiddelen CE

In de 'Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023' staat toegelicht welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden tijdens de centrale examens. In deze bijlage wordt een samenvatting gegeven. De volledige regeling is gepubliceerd in de Staatscourant en gepubliceerd op www.examenblad.nl.

Toegestane hulpmiddelen vmbo en mavo

Vak	Leerweg	Hulpmiddel
Alle vakken	Alle leerwegen	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - Tekenpotlood - Blauw en rood kleurpotlood - Liniaal met millimeterverdeling - Passer - Nietmachine* - Geometrische driehoek - Vlaggum - Rekenmachine*
Alle schriftelijke examens	Alle leerwegen	Eendelig verklarend woordenboek Nederlands* of eendelig woordenboek Nederlands-thuis taal en thuis taal-Nederlands*
Fries, Moderne vreemde talen	Alle leerwegen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek van kandidaat) daarnaast ook een woordenboek Engels-Engels*
Wiskunde	Alle leerwegen	Naast of in plaats van de geometrische driehoek een windroos Roosterpapier in cm ²
NaSk1, NaSk2	BB	Goedgekeurd informatieboek: Binas vmbo-basis, informatieboek nask 1 (2e editie) + errata
NaSk1, NaSk2	KB, GL en TL	Goedgekeurd informatieboek: Binas vmbo-kgt, informatieboek voor nask 1 en nask 2 (2e editie) + errata
Cspe beroepsgericht en cpe beeldend	BB, KB en GL (cspe), GL en TL (cpe beeldend)	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het cspe wordt elk jaar in de instructie voor de examinerator meegedeeld. Het gebruik van een woordenboek Nederlands is bij deze praktische examens niet toegestaan.

* Verdere toelichting in de 'Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023'.

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo

Vak	Hulpmiddel
Alle vakken	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - Tekenpotlood - Blauw en rood kleurpotlood - Liniaal met millimeterverdeling - Passer - Nietmachine* - Geometrische driehoek - Vlaggum - Rekenmachine*
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands* of eindelijk woordenboek Nederlands-thuis taal en thuis taal-Nederlands*
Fries, Moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doel taal; Bij Engels: (op verzoek van kandidaat) daarnaast ook een woordenboek Engels-Engels*
Latijn, Grieks	Latijns resp. Grieks woordenboek*
Wiskunde A, B, C	<ul style="list-style-type: none"> - Grafische rekenmachine* - Roosterpapier in cm²
Biologie, natuurkunde, scheikunde	Goedgekeurd informatieboek: Binas 6 ^e editie of Sciencedata*

* Verdere toelichting in de 'Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023'.

Aanhangsel examenreglement 2022-2023

7 Aanvullend examenreglement Mavo Muurhuizen

7.1 Algemeen Examenvakken mavo/havo 2021-2022

Mavo	Havo
Nederlands	Nederlands taal en literatuur
Engels	Engels taal en literatuur
Duits	Duits taal en literatuur
Frans	Frans taal en literatuur
Geschiedenis	Geschiedenis
Aardrijkskunde	
Wiskunde	Wiskunde A
Natuurkunde	
Scheikunde	
Biologie	Biologie
Economie	Economie
Lo2	
Muziek	
Bte	
Zorg en welzijn	
Maatschappijkunde	
	Maatschappijwetenschappen
	Bedrijfseconomie

8 EXAMENCOMMISSIE

Het bevoegd gezag stelt een examencommissie. Deze commissie bestaat uit drie personen: de examensecretaris, afdelingsleider en schaduwsecretaris (afvaardiging mavo/havo).

9 SCHOOLEXAMENS

9.1 Beoordeling schoolexamens

De cijfers van toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk na 10 werkdagen bekend gemaakt aan de kandidaat.

9.2 Inzage gemaakte schoolexamens en eindexamens

Indien schoolexamens niet klassikaal besproken worden, heeft de leerling de mogelijkheid om hiervoor een afspraak te maken met de vakdocent.

Eindexamens kunnen ingezien worden in het geval van een herkansing.

Indien er andere redenen zijn om een examenwerk in te zien, gaat dit in overleg met de examencommissie. Schoolexamens en examens mogen de school NIET verlaten.

Inzage moet plaatsvinden binnen twee weken na bekendwording van het cijfer.

Wanneer een leerling bezwaar maakt tegen de eerste correctie bij CSE kijkt op verzoek van de directeur, de 1^e corrector op grond van deze argumenten of naar zijn mening een aanpassing van de score aan de orde is.

9.3 Doublure

Een leerling dient bij doubleren alle vakken over te doen, met uitzondering van ckv en maatschappijleer in leerjaar 3 mavo en leerjaar 4 havo, indien dit vak met een voldoende is afgesloten. Deze vrijstelling dient aangevraagd te worden bij de afdelingsleider bovenbouw. Bij doublure van examenjaar hoeft het profielwerkstuk, indien voldoende afgesloten, niet opnieuw gemaakt te worden.

9.4 Afwijkende wijze van examinering

Kandidaten met een beperking kunnen tijdens schoolexamens en centraal examens gefaciliteerd worden. Dit in overleg met de ondersteuningscoördinator en examencommissie.

10 CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN

Na afronding van het schoolexamen volgt in leerjaar 4 mavo en leerjaar 5 havo (bij uitzondering in leerjaar 3 voor de mavo en 4 voor de havo) voor algemene vakken een centraal schriftelijk eindexamen. Het tijdstip van deze examens zijn te vinden op examenblad.nl en zullen worden gepubliceerd in het examendraaiboek dat in april wordt uitgereikt aan de leerlingen via de examensecretaris.

10.1 Afronden PTA

Om deel te nemen aan het centraal schriftelijk eindexamen dient de leerling het volledige PTA afgerond te hebben. Wanneer er aan het einde van een periode (als periode rekenen wij de portfolioweken) nog onderdelen van het PTA open staan, moeten deze nog worden afgerond.

10.2 Terugtrekken examens

Indien een kandidaat zich wil terugtrekken voor het examen wordt dit overlegd met de examensecretaris, afdelingsleider en ouders. Na akkoord bevestigt de examensecretaris dit schriftelijk aan de ouders. De ouders tekenen dit voor akkoord.

10.3 Verantwoordelijkheid

Tijdens het schriftelijk examen is de leerling zelf verantwoordelijk voor het correct en volledig inleveren van zijn werk.

11 VRIJSTELLING LICHAMELIJKE OPVOEDING

Op basis van Artikel 26n (vmbo) en 26e (havo): Ontheffingen en vrijstellingen vmbo, kan een school vrijstelling geven voor het vak lichamelijke opvoeding

- Het bevoegd gezag van de school voor mavo of vbo kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs in lichamelijke opvoeding, indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust.

- Ouder(s)/verzorger(s) geven aan de school aan dat de leerling niet in staat is om lichamelijke opvoeding te volgen. De vakgroep heeft contact met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) om de dispensatie te bespreken. De vakgroep geeft de namen door aan de examencommissie.

12 REKENEXAMEN

Leerlingen die geen examen doen in het vak wiskunde, krijgen een schoolexamen Rekenen. Dit geldt voor:

- Havo-leerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A of B;
- Vmbo-leerlingen uit elk van de vier leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen en geen examen afleggen in wiskunde.

13 AANVULLING MET BETREKKING TOT PROCEDURES

13.1 Mobiele telefoons, horloges, e.d,

Het is verboden om mobiele telefoons, horloges e.d. bij je te hebben tijdens het maken van (examen)toetsen. Indien een kandidaat bovengenoemd apparaat bij zich heeft, kan de examencommissie maatregelen nemen. Maatregelen die getroffen kunnen worden, al dan niet in combinatie met elkaar, staan vermeld onder artikel 2.9 van het examenreglement.

13.2 Schrijfgerei

De leerling mag het werk niet met potlood maken, met uitzondering van tekeningen en grafieken. Het gebruik van correctievloeistof is verboden. Het gebruik van een markeerstift is toegestaan, evenals het onderstrepen in een tekst met pen of potlood.

14 ONGEORLOOFD AFWEZIG

14.1 Ongeoorloofd afwezig toetsmoment

Als een leerling ongeoorloofd afwezig is bij het reguliere moment in de toetsmoment zal het cijfer 1 toegekend worden. De leerling heeft de mogelijkheid voor deze toets zijn/haar herkansing in te zetten. Zie punt 2.9 onregelmatigheden bestuurlijk deel.

14.2 Ongeoorloofd afwezig herkansingsmoment

Als een leerling ongeoorloofd afwezig is bij het herkansingsmoment dan verliest de leerling het recht op de herkansing. Zie punt 2.9 onregelmatigheden bestuurlijk deel.

MAVO

15 BEREKENING SE-CIJFER

Bij de gekozen examenvakken bepaalt het gewogen gemiddelde van cijfers in het derde en vierde leerjaar, afgerond op 1 decimaal, het eindcijfer voor het schoolexamen. In het PTA staan de toetsen vermeld die meetellen voor de bepaling van het eindcijfer aan het einde van het vierde leerjaar. Dit is het se-cijfer. Van het PTA mag niet afgeweken worden, tenzij er buitengewone omstandigheden zijn. Dit gaat in overleg met de inspectie. Om deel te mogen nemen aan het eindexamen dient het gehele PTA voor de door jou gekozen vakken afgerond te zijn.

16 TOETSEN EN INHAALREGELING

16.1 Toetsvormen

De toetsen voor het schoolexamen mavo zijn verdeeld in drie categorieën:

- Toetsen die beoordeeld worden met een cijfer.
- Praktische opdrachten die beoordeeld worden met een cijfer.
- Handelingsdelen die moeten worden afgesloten met de beoordeling “voldoende” of “goed”

Alle toetsen met bijbehorende toetsvorm staan vermeld in het PTA.

16.2 Handelingsdelen

Indien deze handelingsdelen met onvoldoende worden beoordeeld, volgt een mogelijkheid om het geleverde werk aan te vullen of te verbeteren om tot een voldoende beoordeling te komen.

16.3 Inhalen toets

Wanneer door ziekte of een andere geldige reden een toets gemist wordt, moet deze toets zo spoedig mogelijk worden ingehaald in overleg met de vakdocent. Als een toets niet op afgesproken tijdstip wordt ingehaald kan de examencommissie, in overleg met de docent, besluiten voor deze toets het cijfer 1 toe te kennen of andere maatregelen te nemen. Zie punt 2.9 bestuurlijk deel.

16.4 Inleveren praktische opdrachten

Inleveropdrachten (waaronder de handelingsdelen en praktische opdrachten) moeten in de genoemde periode in het PTA worden ingeleverd bij de vakdocent. Het werk moet persoonlijk worden ingeleverd bij de vakdocent. Het werk in een postvak leggen of het afgeven in de afdelingskamer/personeelskamer is niet toegestaan. Het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of een handelingsdeel zonder geldige reden kan beschouwd worden als een onregelmatigheid. Zie punt 2.9 bestuurlijk deel. De examencommissie zal hierin beslissen.

17 HERKANSINGSREGELING

17.1 Herkansingsregeling

- Welke toetsen herkansbaar zijn voor klas 3 en 4 staan vermeld in het PTA.
- In leerjaar 3 mag een leerling minstens 1 toets per vak herkansen.
- In leerjaar 4 mag een leerling per jaar maximaal 2 toetsen per vak herkansen.
- Bij de herkansingen geldt het hoogste cijfer.
- Herkansingen en het inhalen van toetsen vinden plaats volgens afspraak met de vakdocent.
- Als een leerling zonder geldige reden afwezig is op het moment van herkansen vervalt het herkansingsrecht.
- Voorbeelden van ongeldige redenen van afwezigheid: doktersbezoek, tandartsbezoek, rijlessen, fysiotherapie, etc.
- Lesuitval is geen reden om herkansing geen doorgang te laten vinden

17.1 Extra herkansingsmogelijkheid

In bijzondere gevallen kan de examencommissie een leerling extra herkansingen toestaan. Het bevoegd gezag stelt de inspectie hiervan in kennis, onder vermelding van de reden.

HAVO

18 AANVULLING VERLENGING VAN DE PERIODE WAAROUVER HET SCHOOLEXAMEN ZICH UITSTREKT

18.1 Herkansingen van het schoolexamen

- Per toetsweek mogen er maximaal twee toetsen herkanst worden.
- Alleen toetsen uit de toetsweek zijn herkansbaar.
- In het PTA is aangegeven welke toetsen herkansbaar zijn.
- Welke toetsen een leerling herkanst, bepaalt de leerling in overleg met de vakdocenten.
- Na overleg geeft de leerling bij de mentor de gekozen herkansingen op.
- In de jaarplanning zijn de herkansingsmomenten opgenomen.
- In uitzonderlijke gevallen, kan in overleg met de examencommissie, een extra herkansing worden toegestaan. Het bevoegd gezag stelt de inspectie hiervan in kennis, onder vermelding van de reden.

18.2 Inhalen

- Als een leerling door geoorloofde omstandigheden één of meer toetsen mist in de toetsweek, wordt er in overleg met de vakdocent een nieuw moment afgesproken.
- Wanneer een leerling niet aanwezig kan zijn bij het inhaalmoment, dient de leerling schriftelijk afgemeld te worden door ouder(s)/verzorger(s).
- De bedoeling is dat de leerling de toets zo snel mogelijk inhaalt.
- Als de leerling voor langere periode de toets niet kan inhalen kan er besloten worden dat de leerling de toetsen inhaalt op het herkansingsmoment.

19 HANDELINGSDELEN

Heeft een leerling in 4 havo of 5 havo een opdracht van een handelingsdeel niet naar behoren uitgevoerd, dan krijgt de kandidaat in de loop van het schooljaar de mogelijkheid het resultaat te verbeteren. De inleverdatum die wordt vastgesteld is definitief.

20 VAKKEN DIE DEEL UITMAKEN VAN HET COMBINATIECIJFER

Op Mavo Muurhuizen maken de volgende vakken op de havo deel uit van het combinatiecijfer: maatschappijleer, ckv en het profielwerkstuk. Allereerst wordt een cijfer vastgesteld voor het afzonderlijke vak, afgerond op een heel cijfer. Het gemiddelden van deze drie cijfers komt afgerond als een heel cijfer op de cijferlijst. Als een deelcijfer van het combinatiecijfer een 3 of lager is, kan een leerling niet slagen voor het examen.

21 Bijlage 1 - Toegestane hulpmiddelen CE

In de ‘Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023’ staat toegelicht welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden tijdens de centrale examens. In deze bijlage wordt een samenvatting gegeven. De volledige regeling is gepubliceerd in de Staatscourant en gepubliceerd op www.examenblad.nl.

21.1 Toegestane hulpmiddelen mavo

Vak	Hulpmiddel
Alle vakken	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> – Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier – Tekenpotlood – Blauw en rood kleurpotlood – Liniaal met millimeterverdeling – Passer – Nietmachine* – Geometrische driehoek – Vlakgum – Rekenmachine*
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands* of eindelijk woordenboek Nederlands-thuis taal en thuis taal-Nederlands*
Fries, Moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek van kandidaat) daarnaast ook een woordenboek Engels-Engels*
Wiskunde	Naast of in plaats van de geometrische driehoek een windroos Roosterpapier in cm ²
NaSk1, NaSk2	Goedgekeurd informatieboek: Binas vmbo-kgt, informatieboek voor nask 1 en nask 2 (2e editie) + errata
Muziek, dans, drama	Computer
Cspe beroepsgericht en cpe beeldend	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het cspe wordt elk jaar in de instructie voor de examinerator meegedeeld. Het gebruik van een woordenboek Nederlands is bij deze praktische examens niet toegestaan.

* Verdere toelichting in de ‘Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023’.

21.2 Toegestane hulpmiddelen havo en vwo

Vak	Hulpmiddel
Alle vakken	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> – Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier – Tekenpotlood – Blauw en rood kleurpotlood – Liniaal met millimeterverdeling – Passer – Nietmachine* – Geometrische driehoek – Vlakgum – Rekenmachine*
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands* of eindelijk woordenboek Nederlands-thuis taal en thuis taal-Nederlands*
Fries, Moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek van kandidaat) daarnaast ook een woordenboek Engels-Engels*
Latijn, Grieks	Latijns resp. Grieks woordenboek*
Wiskunde A, B, C	<ul style="list-style-type: none"> – Grafische rekenmachine* – Roosterpapier in cm²
Biologie, natuurkunde, scheikunde	Goedgekeurd informatieboek: Binas 6 ^e editie of Sciencedata*
Muziek, kunst (algemeen)	Computer

* Verdere toelichting in de 'Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2023'.